

Θωράει τὸ ἄστατο φτερούγιασμα τῶν πουλιῶν, ποῦ ὀλονένα ἔρχονται καὶ πᾶνε καὶ σφυρίζοντας ἔς τὸν ἀέρα χαράζουσι κύκλους μακρινούς· τὸ συρτό τους κελᾶδημα γεννάει πόθο ἔς τὴν καρδίᾳ της, πόθο—πρὸς τί;

Καὶ κάθε βράδυ τὴν ἴδια ὥρα στέκεται ἔς τὸ παράθυρο καὶ θωράει τὰ χελιδόνια, καὶ τῆς φαίνεται, πῶς πρέπει νὰ κρατήσῃ τὴν τρυφερὴν καρδίᾳ της, νὰ μὴν πετάξῃ ἔξω ἀπ' τὸ στῆθος—ἀπὸ πόθο.

Ἡ κόρη εἶμαι—ἤμουν ἐγώ. Ἡ ζωὴ μ' ἔμπλεξε ἔς τὰ βᾶσανά της. Χρόνοι μακροὶ ἐπέρασαν, καὶ χύνω ζεστά πικρὰ δάκρυα, ὅταν μου ξανάρχεται ἔς τὸ νοῦ, πῶς τότε ἤμουν.

Καλὸ δὲν εἶναι, νὰ βλέπῃ κανεὶς τὸν ἑαυτὸ του ἔυπνός ἢ καὶ ἔς ὄνειρο. Ἔτσι λέγει ὁ κόσμος.

Τί ἀπόγινε ὁ πόθος, ποῦ μᾶσπρωγε ἔς τὸν κόσμο;

Μὲ περιπαίξε κακὰ· ὅταν ἡ καρδίᾳ μου ἤθελε νὰ σκληρύνῃ γιὰ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, τότε ἔρχονταν ὁ πόθος, νὰ τὴν ἀπαλύνῃ πάλι.—Πόθος πρὸς τὸ μέλλον ἦτον τότε—πόθος πρὸς τὰ περασμένα εἶναι τώρα. Ἄχ νὰ ἴμοιο μιὰ φορὰ, μιὰ φορὰ μονάχα, νὰ εἶμαι, ὅπως τότε, τόσο νέα καὶ γερὴ, τόσο καλὴ καὶ ἄκακη! Μὲ κεφάλι γεμάτο παραμύθια, μὲ καρδίᾳ γεμάτη ἀγάπη!

Ὁ οὐρανὸς μαυρίλλιασε, ὁ ἥλιος δὲν φέγγει πιά, τὰ πουλιὰ ἐσώπασαν.

Ὅλο κυττάζω πέρα καὶ θέλω νὰ πεισθῶ, πῶς τὰ πουλιὰ ἀκόμα κελδοῦν.

Καὶ τρομάρα μὲ πιάνει ἀπὸ τὴν τόσο μακρὰ νύχτα, τὴν ἡσυχὴ σὰν τὸ θάνατο.

ΓΙΑΤΙ;

Γιατί ἔχεις τόσο ζεστὰ μάγουλα; ῥωτᾷ ὁ ἄνεμος τὴν κόρη.

Τί σὲ μέλει; λέγει ἐκείνη περήφανα καὶ πηδάει πάνω ἀπὸ τὴ φράχτη· εἶναι, βλέπεις, μικρούτσικη καὶ ἀδάμαστη.

Γιατί λάμπουν ἔτσι τὰ μάτια σου; ῥωτᾷ ἔς τὸν κῆπο τὰ λουλούδια.

Δὲν εἶναι δουλειὰ ἰδική σας· γελῶντας λέγει ἡ κόρη. Τότε κάθεται ἔς τὴ βρύση, σκύθει καὶ πίνει.

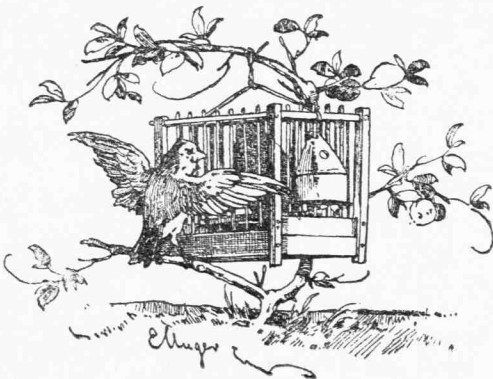
Ἄ, πῶς καὶν, κόρη, τὰ χεῖλιά σου· λαλεῖ ἡ βρύση.

Ἐκείνη κοκκινίζει—γελάει ὁμως πάλι καὶ σὰν σηκώνει τὰ μάτια της, στέκει μπροστὰ της ὁ ἀγαπητικὸς της, λεβέντης χαριτωμένος, ποῦ τὴν χαϊδεύει καὶ τὴν φιλεῖ.

Τώρα κλαίει—δὲν ξέρεи ὁμως τὸ γιατί.

Καὶ ἡ βρύση μουρμουρίζει, τὰ λουλούδια νεύουσι διακριτικὰ, ὁ ἄνεμος τῆς φυσᾷ ἔς τὸ πρόσωπο τὰ σγουρὰ της καὶ λένε ὅλοι μαζί. Τώρα τὸ ξέρομε.

Ἀπὸ πάνω ἔς τὴν νεραντζιά κάθεται μικρὸς Ἐρωτὰς καὶ γελάει.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ¹

ΨΥΧΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀριστερόθεν τοῦ λιμένος πρὸς τὰ ἔξω τοῦ κόλπου, πλησιάζοντα σχεδὸν μὲ τὸ ἀκρωτήριον Μισιονόν, ἐφαίνοντο τὰ παράλια παλάτια τῶν Βαυῶν μὲ τὰς ὀλίγας ἄνωθεν οἰκίας των. Δεξιόθεν πάλιν, στενοχωρημένος ἀπὸ τὴν ἐπέκτασιν τῶν οἰκιῶν τῶν Βαυῶν, ἤπλοῦτο ὁ Λοκρίνος κόλπος μὲ κατεστραμμένον σχεδὸν τὸν φραγμὸν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, ἠνωμένος μὲ τὴν θάλασσαν, μὲ λείψανα προχώματος, ἀμυρά, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Καὶ ἐν τῷ μέσῳ μεταξύ Δικαιοκρατείας καὶ Βαυῶν ἐν τῇ σκιᾷ διεκρίνετο, μόλις ὑψούμενος, ὁ στρογγύλος ἐσβεσμένος κρατῆρ τοῦ Ἀόρνου ἀποψιλωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγρίππα, γυμνὸς τώρα, ἀναδίδων μόλις τοὺς ἐλαφροὺς θειώδεις καπνοὺς του.

Τὰ πυκνὰ δάση καὶ οἱ λοφίσκοι οἱ κατάφυτοι, οἱ σκιεροί, οἱ ὅποιοι τὸν περιέβαλλον διὰ τόσου μυστηρίου καὶ τοῦ προσέδιδον ἄλλοτε τόσον φοβερὰν καὶ διαβολικὴν ὄψιν καὶ ἔδιδον ἀφορμὴν εἰς τόσας δεισιδαιμονίας—εἶχον καθαρισθῆ καὶ ὁ κῶνος ἤπλοῦτο εὐρύχωρος μὲ τὰ μαντευόμενα μέλανα τέλματά του, τὰ δυσώδη, τὰ ἀποπνέοντα δηλητήρια.

Ἐκοιμάτο τώρα ὅλος ὁ κόλπος καὶ ἔκρυπτε καὶ τὴν λαμπρότητά του, τὴν παροιμιώδη, τὴν περίφημον, καὶ τὴν καμπυλότητα τῶν ἀπείρων κλλιτεχνικῶν γραμμῶν του, ὅλον τὸν πλοῦτον τῶν οἰκοδομῶν του, μὲ τὰς ἐπιχρῦσους ἐπιγραφὰς καὶ τὰ μάρμαρα τῆς Νουμιδίας καὶ ὅλην τὴν ἀφθονίαν τῆς βλαστήσεώς του καὶ ὅλην τὴν πολυτέλειαν τοῦ χρώματος καὶ τοῦ φωτὸς καὶ ὅλην τὴν ἀνέκφραστον γλυκύτητα τῆς ἀτμοσφαιράς του.

Καὶ ὁ αὐτοκράτωρ τὸν ἀνεπὶθεὶς κατάφωτον, καίόμενον ὑπὸ τῶν πυρῶν τῶν χαρμοσύνων, ἐγκαινιάζοντα τὸ ἔργον τὸ καταστρεπτικόν, ἐορτάζοντα τὸ φοβερὸν δράμα τοῦ πνιγμοῦ.

Καὶ τότε ἦτο νεκρωμένος ὁ κόλπος, ἐφαίνετο ληθαργῶν, ὄνειρευόμενος ὑπὸ τὴν σελήνην εἰς τὴν μίαν πλευράν, εἰς τὴν ἄλλην ληθαργῶν ὑπὸ τὴν σκοτίαν. Μόνῃ ἡ θάλασσα ἐφαίνετο ζῶσα ἀκόμη, κηλιδουμένη ἀπὸ ἄπειρον κῶνον ἀργυροῦν, φρίττουσα φρικτῆσαις φωτεινάς, ὡς μυρμηκίῳσα ὑπὸ μυριάδας φωσφορούχων ζωῶντων.

Οὔτε πνοὴ ἀνέμου, οὔτε κραυγὴ, οὔτε θόρυβος.

Ἠρεμία καὶ ἐρημωσις.

Ὁ Γάτος ἐρρίφθη ἐπὶ θρανίου πολυτελοῦς καὶ προσέκλινε τὸν ἰσχνότατον, τὸν ἐπιμήκη λαιμόν του καὶ ἐστήριξε τὴν χονδρὰν, τὴν δυσανάλογον κεφαλήν ἐπὶ τῆς χειρός.

Ἐσκέπτετο . . .

Τοῦ ἐλίκνιζε παραδόξως τὸν νοῦν ἡ γαλήνη ἐκείνη ἡ ἀπόλυτος, ἡ διαφανὴς τοῦ περιβάλλοντος. Τὸ ὁμιχλώδες κάλυμμα τὸ σκοτεινόν τὸ ὅποιον τοῦ περιέβαλλε, τοῦ συνέσφιγγε πάντοτε τὸν ἐγκέφαλον, τοῦ ἤμβλυνε τὰς σκέψεις, τοῦ ἐσκοτίζε τὴν συνείδη-

¹ Τέλος· ἴδε σελ. 417.

σιν, ἐκαθαρίζετο εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐκείνην διαύγειαν τοῦ σύμπαντος, διελύετο εἰς τῆς θαλάσσης τὸ χρῶμα — κυανοῦν παρ' ὄλην τὴν νυκτερινὴν σκοτίαν — εἰς τῶν περίξ λοφίσκων τὰς γλαυκάς, τὰς αἰθερίας γραμμὰς.

Ἐδύνατο τότε διὰ πρώτην φοράν νὰ ἀτενίσῃ καθυρόν, χωρὶς ὀμίχλην, τὸ ἀκκρόνιστον τὸ θαμβωτικὸν πανόραμα τῆς ζωῆς του, τῆς ζωῆς του τῆς τρικυμιώδους, τῆς τεταραγμένης.

Παρήρχετο πρὸ τῶν διαυγῶν αἰσθήσεών του, πρὸ τοῦ ἐνσυνειδήτου ἐγκεφάλου του ὅλη ἡ παιδικὴ του ἡλικία, ὅλος ὁ παρὰ τῷ Τιθερίῳ βίος του ὁ περιφρονημένος, ὁ ἀφκνής, πλήρης ψευδοῦς ὑποταγῆς ἐκ μέρους του καὶ ταπεινώσεως. Ἐκράτει τὴν καρδίαν του τότε ἐπιμελῶς, δολίως κεκρυμμένη πρὸ τῶν διαπεραστικῶν ὀφθαλμῶν τοῦ μεγάλου κκουρ-γου ὅστις τὸν ἐπετήρει, τὸν ἐμάντευε καὶ παρὰ τοῦ ὁποίου ὅμως κατώρθωσεν ἐντέχνως νὰ ἀγαπηθῇ.

Ἐνθυμεῖτο ἀκόμη τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς ζωῆς του κατὰ τὴν ὁποίαν, μετ' τὴν ἄωρον καρδίαν του ἐξωγαμμένην ὑπὸ παθῶν, ὑπὸ ἀσθέστου δίψης ἀγνώστων φαύλων ἡδονῶν, ὑπὸ ἐπιθυμίας δόξης — ἔζη μεμονωμένος, ἄσμος, φρονῶν καὶ αὐτὴν ἔτι τοῦ πατρὸς του Γερμανικοῦ τὴν δόξαν — τοῦ πατρὸς του τοῦ ἀπαρκαίλλου, τοῦ λατρευομένου ὑπὸ τῶν Ρωμαίων καὶ μετ' αὐτὴν τὴν δολοφονίαν του. Μακρὰν τῆς μητρὸς του, μακρὰν τῶν συγγενῶν του ἔζη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Τιθερίου κατασιγάζων ὅλας τὰς ὀρμὰς τοῦ νοῦ, ὅλας τὰς ἐπιθυμίας τῆς καρδίας, κορεννύων μόλις τὰς ἐκφύλους ὀρμὰς τῆς παιδικῆς σαρκὸς του εἰς τὰς ἀγκάλας τὰς ἀώρους τῶν ἀδελφῶν του. Οὕτε ὠνεῖρευετο κὰν τότε τὴν δόξαν τὴν μετέπειτα.

Ὅλη αὐτὴ ἡ μακρὰ ἢ εἰκοσαέτις διάρεια τοῦ ταπεινοῦ τοῦ βίου ἐφαίνετο ὡς σκοτεινὴ ἐποχὴ δουλείας, ἀντιθέτως τῆς βραχεῖας φεγγοβόλου, μεγαλοπρεποῦς ἐποχῆς τῆς βασιλείας του.

Ἐπῆρξε ἀπότομος, πολὺ ἀπότομος ἢ μετάβασις. Ἀπὸ τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀπειλῆς τοῦ διηνεκῶς κεκρυμμένου κινδύνου εἰς τὸν ὁποῖον ἔζη πρότερον ἀνῆλθε τότε εἰς τὸ ὕψιστον τοῦ κόσμου ἀξίωμα. Τὸ παιδίον τὸ ἀφανές, τὸ φοβισμένον, τὸ ζῶν με κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν ἦτο τότε κοσμοκράτωρ με ἑκατομμύρια ὀλόκληρα λαῶν ὑπὸ τοὺς πόδας του. Ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐξουσία καὶ τὸ ὕψος του τοῦ ἐπροξένου ἤλιγγον, τοῦ ἐθάμβωναν τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὸν ἔριπτον εἰς κατὰπληξιν μακρὰν. Εἰς εἰκοσιτρία ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ἐβασίλευε, εἰς τὸν κόσμον δηλαδὴ ὀλόκληρον ἐκτὸς τοῦ βραβαρικοῦ, καὶ ἐδέσποζε ἀπὸ τοῦ Ρήνου μέχρι τῶν ἀπωτάτων τοῦ Εὐφράτου ὀρίων. Μεγάλαι δυνάμεις θαλάσσαι, ἑκατομμύρια στρατοῦ, εἰκοσι καὶ πέντε λεγεῶνες ἐπιλέκτων εἰς τὰς διαταγὰς του καὶ ἐξακόσια ἑκατομμύρια — ὅλος ὁ θησαυρὸς τοῦ Τιθερίου — εἰς τὴν διάθεσίν του. Κάτωθεν τοῦ Πλατίνου ἠπλοῦτο ἰδική του ἢ Ρώμη, ἢ ἄμετρος Ρώμη μετὰ τὰ τρία ἑκατομμύρια τῶν κατοίκων τῆς, μετὰ τὸν κόσμον τῶν πατρικίων καὶ τῶν ποντιφικῶν τῆς, μετὰ τὰ ἄπειρα πλοῦτη τῆς καὶ τὰς λαμπρὰς οἰκοδομὰς καὶ τὰς διασκεδάσεις καὶ τὴν δίνην τῆς ζωῆς τῆς πλήρους ὀργίων . . .

Ἐἶχεν εἰς τὰς χεῖράς του τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δύ-

ναμιν, ἀπείρους. Ἐδύνατο τὸν κόσμον ὅλον νὰ συγκλονήσῃ, — θεὸς αὐτός, θεὸς τῆς Ρώμης, θεὸς τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου, θεὸς μετὰ σάρκα καὶ μετὰ ὄσθα, λατρευόμενος, προσκυνούμενος ὑπὸ ὄλων, θεὸς εἰς τὸν ὁποῖον ἀπένεμον θυσίας καὶ παρακλήσεις μαζί μετὰ θύματα καὶ μετὰ λίθων.

Καὶ εἰς τὴν ἐκτύφλωσιν αὐτὴν τῶν τιμῶν καὶ τῆς δόξης τῆς ὑπερβολικῆς, τὸν κατεπλημύρησε κατ' ἀρχὰς εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν κόσμον ὅλον στιγμιαία σιγὴ τῶν ὀρμῶν καὶ τῶν παθῶν του. Κύματα καλωσύνης καὶ ἀγαθότητος τοῦ ἐγένευσαν τὴν καρδίαν.

Καὶ τοὺς ἐνθυμεῖτο τότε τοὺς πρώτους μῆνας τῆς βασιλείας του τοὺς τόσον εὐδαίμονας διὰ τὴν Ρώμην, — τὰς διασκεδάσεις, τὰ θεάματα τὰ ὁποῖα ἔδιδε εἰς τοὺς Ρωμαίους, τὰς θήρας τὰς λαμπρὰς τῶν ἀγρίων θηρίων καὶ τοὺς σπαραγμοὺς τῶν ἀρκτων καὶ τὴν πάλην τῶν λεόντων ἐν μέσῳ τοῦ κομψοῦ Ρωμαϊκοῦ ἵπποδρόμου, τὸν ὁποῖον, ὑποχρεωτικῶς ἐγένεζε ὁ λαὸς καὶ ὁ ὁποῖος ἀπέστιλβε ἀπὸ τὰς στολὰς τῶν πατρικίων καὶ τῶν συμβούλων — τῶν ἀναπαυομένων εἰς τὰ προσκεφάλαια τὰ ὁποῖα πρῶτος αὐτὸς εἰσήγαγεν εἰς τὸν ἵπποδρομον — καὶ μετὰ τὸ ἔδαφος τὸ ἀκτινοβολοῦν ὑπὸ τὸ ἐπίστρωμα τῆς μίλτου καὶ τῆς κόνεως τῶν λίθων τῶν πολυτίμων.

Ἐἶχεν αἰσθανθῆ στιγμιαίαν στοργὴν ὑπέμετρον πρὸς τοὺς συγγενεῖς του, πρὸς τοὺς ἐχθροὺς του ὅλους. Καὶ αὐτὴν τοῦ Τιθερίου τὴν περιφρόνησιν εἶχε λησμονήσῃ, καὶ εἶχε συγχωρήσῃ τὸν υἱὸν του.

Ἄλλ' ἔπειτα ἡ πρώτη θάμβωσις παρήλθε μαζί μετὰ τὴν φοβερὰν νόσον ἢ ὁποία τὸν προσέβαλλε.

Ἐπῆρξε ἡ δυστυχεστέρα στιγμὴ τοῦ βίου του. Κληνῆρης, ἀναίσθητος ἀπὸ τὸν πυρετὸν, ἀπὸ τὴν τυφώδη προσβολὴν ἐπάλασε ἐπὶ μῆνα ὀλόκληρον μετὰ τὴν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Ἰάθη ἔπειτα, ἀλλὰ διετήρησε διὰ παντὸς ἐν τῇ σκοτισθείσῃ διανοίᾳ του τὴν αἰωνίαν ἀτανάκλασιν τῶν παραληρήσεών του, τὴν αἰωνίαν σφραγίδα τῆς παραφροσύνης ἢ ὁποῖα ἐκρέματο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Ἡ ἀσθένεια ἐκείνη ἠροτρίασε τὸν ἐγκέφαλόν του ὀλόκληρον, μετέλλαξε ὅλον τὸν ὀργανισμόν του καὶ ἄλλος Γάιος, μετὰ ἄλλην ψυχὴν μετὰ ἄλλην καρδίαν, ἀφηνύσθη μετὰ τὸν πολυήμερον λήθαρον.

Τὸ ἠσθάνετο εἰς τὴν ἀσθένειαν ἐκείνην ἐχρεώσκει τὴν αἰωνίαν ἐπιθυμίαν τοῦ αἵματος καὶ τὴν ἄμετρον, τὴν παθολογικὴν δίψαν δόξης καὶ ἀποθεώσεως καὶ τὴν ἀνισοροπίαν τὴν ἐκτρομακτικὴν πλεόν τῶν παθῶν, ἢ ὁποῖα τὸν κατέειχεν ἔκτοτε.

Ὅλη ἡ μετέπειτα σταδιοδρομία του, σημειωμένη μετὰ ῥύακας αἵματος, μετὰ φωνὰς βιασμῶν καὶ μετὰ αἰμομιξίας καὶ διαμυκτηρίας λαοῦ ὀλοκλήρου καὶ μετὰ σκορπισμὸν χρυσοῦ ἀφθόνου καὶ κολακειᾶς καὶ λιθάνου παρίστατο τότε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Εἰς τὴν παντελῆ ἐκείνην ἠρεμίαν τὰ νεῦρα δὲν ἐλάμβανον πούθενά κανένα ἐρεθισμόν, καὶ ὁ ἐγκέφαλός του εὐρίσκετο εἰς μίαν ἐκ τῶν σπανίων στιγμῶν πλήρους διαυγείας. Ἡ ὄρασις καὶ ἡ μνήμη εἰργάζοντο ὑγιᾶς καὶ αἱ σκηναὶ τοῦ παρελθόντος διήρχοντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του μετὰ ὄψιν νέαν.

Ἐβλέπε ἄμετρον τὴν σειρὰν τῶν ἐγκλημάτων

του την οποίαν ἐγκαινίασε πρώτη τοῦ νέου Τιβερίου ἡ δολοφονία καὶ τῶν τόσων δυστυχῶν οἱ ὁποῖοι εἶχον τάξην τὴν ζωὴν των εἰς τοὺς θεοὺς κατὰ τὴν ἀσθενείαν του καὶ τοὺς ὁποίους ὑποχρέωσε ἰαθείς, νὰ κρατήσουν τὸν ὄρκον των. "Ἐπειτα ἀνεπὸλεῖ μετ' ἀπορίας τὴν παραφορὰν, τὸν ἕλιγγον τῆς λαγνείας ἢ ὁποία τὸν εἶχε καταλάβει. Καὶ ἔβλεπε τότε ἐν τῇ διαφανείᾳ τοῦ ἀέρος, μακρὰν ἐκεῖ εἰς τοὺς φεγγοβόλους ἀτμοὺς τῆς σελήνης, τὰ πρόσωπα τῆς Δρουσίλλης καὶ τῆς Λιβίλλης καὶ τῆς Ἀγριππίνης καὶ τὰς μορφὰς τῆς Κορνηλίας Ὀρεστίνης καὶ τῆς Λολίας Παυλίνας καὶ ὅλων τῶν γυναικῶν τῶν ἄλλων τὰς ὁποίας ἐν στιγμῇ ἰδιοτροπίας ἔκλεπτε ἀναιδῶς ἀπὸ τοὺς συζύγους των, ἐκλέγων αὐτὰς μετὰ φυσικὴν ἐξέτασιν λεπτομερῆ εἰς τὰ συμπόσια καὶ τὰς συναναστροφὰς — καὶ ἔδυσφήμεν ἔπειτα δημοσίᾳ χλευάζων αὐτὰς διὰ τὰ κρύφια των ἐλαττώματα καὶ τὰς φυλετικὰς ἀτελείας των τὰς ἀποκρούφους τὰς ὁποίας καὶ ἐνέγραφε εἰς αὐτὰ τὰ ἐπίσημα βιβλία τοῦ κράτους.

Τὰ ἐνθυμῆτο ὅλα, καθὼς καὶ τὸν φθόνον του τὸν ἀσθενικόν, τὴν ζηλοτυπίαν καὶ δι' αὐτὸν τὸν πατέρα του καὶ διὰ τοὺς θεοὺς αὐτοὺς—τὸν Δία τοῦ Καπιτωλίου μὲ τὸν ὁποῖον συνδιελέγετο καὶ ἠπειλεῖ κάποτε ἢ συνεφιλιόυτο ὡς ἰσοδύναμος.

"Ὅλα τὰ ἔκτροπα τῆς ἀσθενικῆς του διανοίας, ὅλοι αἱ φαντασιοληξίαι του αἱ παράφοροι, ὅλοι οἱ τοῦ λαοῦ βασιανισμοὶ καὶ αἱ ἀνυπολόγιστοι αἱ μυθώδεις δαπάναι του καὶ ἡ σκληρότης του ἢ ἀπαράμιλλος καὶ αἱ μυριάδες θυμάτων τὰς ὁποίας ἡ χεὶρ ἢ τὸ νεῦμά του εἶχε σπεῖρει εἰς τὴν βραχείαν διετη ὁδὸν τῆς βασιλείας του—παρήλαυον τότε πρὸ τοῦ ἀφυπνισθέντος νοῦ.

Ἡ γέφυρα ἢ ὁποία ἄμετρος, σκοτεινὴ, ἠπλοῦτο ἔμπροσθέν του, ἡ στοιχίζουσα τὸν λοιμόν, τὴν πένιαν εἰς τὴν Καμπανίαν ὀλόκληρον ἦτο τὸ τελευταῖον σχέδιον τῆς μεγαλεπήθου ἰδιοτροπίας καὶ τρέλλας του.

Τὰ ἔβαρύνθη τότε ὅλα. "Ἦθελε νέα συναισθήματα, καὶ τι ἀδοκίμαστον καὶ μέγα, — ἡ φύσις ἐκείνη ἢ παράδοξον τὴν ὁποίαν ἐξόχως ἐχαρακτήριζεν ἡ παλιντροπία καὶ τὸ ἀμφίροπον τῆς θελήσεως καὶ τὸ ἀσταθές τῆς ἰδιοτροπίας καὶ τῶν ἰδεῶν τὸ εὐμετάβλητον καὶ ἡ δίψα τοῦ πρωτότυπου ἢ χαρακτηρίζουσα τοὺς μεγαλοφρεῖς καὶ τοὺς τρελλοὺς—ὅλην τὴν μεγάλην χορείαν τῶν ἐκφύλων.

Τί ἄλλο θὰ ἔκαμνε τότε;

Τὴν ἡδονὴν τῆς σαρκὸς τὴν ἔβαρύνθη καὶ μόνον ἢ μικρὰ του θυγάτηρ τὴν ὁποίαν εἶχε ἀποκτήσει ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν του τοῦ ἐξήγειρε ἀκαθέκτους τὰς ὀρμὰς καὶ τοῦ ὑπεξέκαε πόθους διὰ τῆς ἀγνότητος τῆς παιδικῆς.

Τὸν πόλεμον μᾶλλον ἐδίψα τότε, μὲ τὰς συγκινήσεις του τὰς βιαίας καὶ τοὺς κινδύνους καὶ τὰς νίκας. Ἦδη τὸ σχέδιον τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῶν Γερμανῶν εἶχεν ὀριμάσει εἰς τὴν κεφαλὴν του καὶ προσεπάθει νὰ ἀποδιώξῃ, νὰ νικήσῃ τὴν δειλίαν του καὶ νὰ δράσῃ, νὰ δρέψῃ δάφνας ἀπαραδειγματίστους διὰ τὴν ἱστορίαν.

Ἄλλ' ἦτο δειλὸς μολοντοῦτο, ἄπειρος δειλός. Τὴν

δειλίαν αὐτὴν τὴν παθολογικὴν τὴν ἀπίστευτον τὴν ἐγνώριζε. Ἐνθυμῆτο ὡς τελευταίαν ἀποδειξὴν αὐτῆς, τὸν φόβον τὸν παιδαριώδη ἄλλ' ἀνυπέρβλητον τὸν ὁποῖον ἠσθάνθη πρὸ τῆς Αἴτνης καπνίζουσης, κατὰ τὸ τελευταῖόν του ταξιδίδιον ὅτε ἔφυγεν ἐκ Ρώμης ὅπως παρηγορηθῆ ἐκ τοῦ θανάτου τῆς Δρουσίλλης. Ἡ θεὰ τοῦ βουνοῦ ἐκείνου τοῦ παραδόξου, τοῦ ἐκτινάσσοντος φλόγας, τοῦ ἐμοῦντος λάβαν πυρίκαυστον, τοῦ ἐρευγομένου καπνοῦς, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ζωντανόν μὲ δύναμιν μυστηριώδη, φοβερὰν, τὸν ἐνέπλησσε τρόμου ἀσυνειδήτου, τρόμου τρελλοῦ, ἀκατανικήτου, ὅστις τὸν ἔκαμε νὰ φύγῃ τρέχων ὡς μαινόμενος, ὡς καταδιωκόμενος ὑπὸ δυνάμεων ἀοράτων.

Καὶ ἡ σκέψις αὕτη τῆς δειλίας καὶ ἡ ἐξέγερσις τῶν φόβων του κυριεύσασα τὸν ἐγκέφαλόν του ἐκ νέου τοῦ ἐνεθύμισε, τοῦ ἐπαρουσίασε ἐπίφοβον ἔμπροσθέν του τὴν μόνωσίν του καὶ τὸν ἔκαμε νὰ ἀνασκιρτήσῃ. Ἐστρεψε τὰ βλέμματα παντοῦ περιφροβός. Ἡ σιγὴ ἢ ἀπόλυτος ἐν τῇ σκοτίᾳ ὅλου τοῦ πεθαμένου τότε κόλπου—τοῦ ζωντανοῦ, τοῦ ἐορτάζοντος, τοῦ καιομένου πρὸ τινῶν ὠρῶν—ἔδιδε φασματώδη τινὰ ἠρεμίαν καὶ ψυχρότητα καὶ νέκρωσιν καὶ ὅλα τὰ ἀντικείμενα τὰ φωτιζόμενα ὑπὸ τῆς σελήνης τῆς παγερᾶς.

Ἀκαμψία τις πτωματώδης, ὡς ἀπολιθωσις κόσμου φανταστικοῦ, παλαιοῦ, καὶ πεθαμένου, περιεκάλυπτε ὅλην τὴν μεγάλην ἔκτασιν τῶν ὑδάτων, τῶν φασματωδῶς ἀκινήτων καὶ τῶν τοπίων τῶν ὑπνωττότων ὡσεὶ λήθαργον προαιώνιον.

Ὡς ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν ἀριστερὰ ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ Μισινοῦ ἀκρωτηρίου εἶδε τότε τὴν κορυφὴν του μὲ τὸν φάρον τῆς — λουομένην εἰς τὴν σελήνην. Ἡ ἔπαυλις τοῦ Τιβερίου ἔλαμπε παραδόξως.

Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του ἐσκοτισμένους ὑπὸ φόβου καὶ διεγέρσεως καὶ ἀγρυπνίας, τὸ οἰκοδόμημα αὐτὸ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν παράδοξον. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ κόλπος ὅλος τοῦ ἐφάνη οἰκούμενος ὑπὸ τῆς αὐστηρᾶς, τῆς ἐκδικητικῆς σκιάς τοῦ προκατόχου του τὸν ὁποῖον εἶχε δολοφονήσει. Εἰς τὸ βάθος ἀκόμη, ἐκεῖ κλειούσαν τὸ στόμιον τοῦ κόλπου τῆς Καμπανίας, ἐμάντευε τὴν Καπρέαν τὴν νῆσον μὲ τοὺς ἐπιβάλλοντας, τοὺς τραχεῖς καὶ τραγικούς βράχους, ἐστιγμένους ἀπὸ ἀναμνήσεις τοῦ Τιβερίου—ἀναμνήσεις λάγνους τῶν ὀργίων καὶ τῶν κκουρηγμάτων τοῦ τρίτου αὐτοῦ Καίσαρος.

Ἄλλ' ἡ οἰκία ἐκείνη προπάντων ἐπὶ τοῦ Μισινοῦ ἐγέμιζε μὲ ἐλέγχους τὴν καρδίαν τοῦ Γαίου καὶ τοῦ ἐνθύμιζε ἀπαισίαν τὴν σκηνὴν τῆς δολοφονίας. Εἰς τὸν ἐσκοτισμένον τὸν ἀγωνιῶντα καὶ πάλιν ἐγκέφαλόν του, ἀνηγέρθη ἡ εἰκὼν τῶν τελευταίων στιγμῶν τοῦ ρωμαίου Καίσαρος, τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ τὸν ὁποῖον ἐφοβεῖτο, πρὸς τὸν ὁποῖον ἠσθάνετο ποῖαν τινα στοργὴν καὶ θαυμασμόν λανθάνοντα.

Τὸ ἔβλεπε καὶ τότε καὶ πάντοτε, τὸ τελευταῖον βλέμμα τὸ ὁποῖον ὁ Τιβέριος τοῦ ἔδωκε ἄνωθεν τῶν πορφυρῶν προσκεφαλαίων, μὲ τὰ ὁποῖα αὐτὸς τὸν ἀπέπνιγε ἀδυσώπητος διὰ νὰ τὸν διαδεχθῆ, — βλέμμα κατάρας, ἀγωνίας, ἀπειλῆς, δισταλμένον, αἱματηρόν, ὀγκούμενον, προεξέχον ἐνεκεν τῆς ἀσφυξίας.

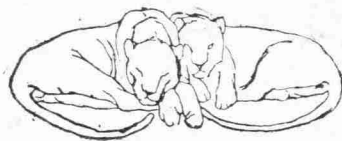
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Μεταδοτικῆς ἐλαστικῆς κόμμιος.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι τὰ ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμιος ἢ καουτσούκ ἀντικείμενα, καὶ τῆς ἀνωτάτης ποιότητος, ὑπόκεινται τὰ μάλιστα εἰς φθοράν. Μικρὸν κατὰ μικρὸν ἔρχεται χρόνος ὅτε τὸ κόμμι χάνει τὴν ἐλαστικότητά του καὶ καθίσταται μαλακὸν καὶ χαλαρὸν. Τοιοῦτου ἐφαρμομένου κόμμιος συνεσωρεύθη ἄχρι τοῦδε μέγα ὕλικόν, τὸ ὅποιον ἐθεωρεῖτο ἄχρηστον· ἀλλ' ἡ αἰωνία ἐφευρετικότης—καὶ ἡ βελκάμα—τί δὲν κάμνει. Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς προσφάτως ἐπινοηθείσης μεθόδου, τὸ ἄχρηστον κόμμι δύναται νὰ ἀποβῇ ἐν νέου χρήσιμον. Διὰ τῆς συγχωνεύσεως τοῦ ἐφαρμομένου κόμμιος μετὰ τινος ὑδροανθρακικῆς οὐσίας καὶ μετὰ ὀσίου ασφάλτου Τρινιδάδος, προστιθεμένου εἰς τὸ μίγμα καὶ τινῶν ἐλαίων φυτικῶν, καὶ ὑποβαλλομένου τοῦ προϊόντος εἰς θέρμανσιν, παράγεται οὐσία τις ἥτις ὠνομάσθη Βλανδύτις. Δύναται νὰ γείνη σκληρὰ καὶ πυκνὴ ἢ μαλακὴ καὶ εὐπλαστος διὰ τροποποιήσεως μερῶν τινῶν τῆς μεθόδου· καὶ φαίνεται ὅτι εἶνε ἐφαρμοσίμος εἰς πολλοὺς τῶν διαφόρων σκοπῶν δι' οὓς μεταχειρίζονται καθαρὸν ἐλαστικὸν κόμμι. Συγκρινομένη πρὸς τὸ κόμμι, τὴν ἡφαιστιώδη καὶ τὴν βύρσαν, ἡ βλανδύτις εἶνε εὐθηνότατον ὕλικόν, ὅπερ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὸ πρῶτον συστατικόν του οὐδεμίαν εἶχε μέχρι τοῦδε ἀξίαν. Τὰ γραφεῖα τοῦ συνδικάτου δι' οὗ ἐκτελεῖται νῦν ἡ κατασκευὴ αὕτη εὐρίσκονται ἐν Λονδίῳ, κατὰ τὴν ὁδὸν Γρέιστσαρτς.

Τὰ ἠχοῦντα ὄματα.

Κατὰ τὰς σκοτεινὰς καὶ ὀμίχλώδεις ἡμέρας, αἵτινες ἐπισκέπτονται τὴν ἀγγλικὴν Μητρόπολιν καὶ ἄλλας μεγαλοπόλεις τῆς Βορειοδυτικῆς Εὐρώπης ἐν καιρῷ χειμῶνος, χιλιάδες προσθέτων χειρῶν χρειάζονται εἰς τὰ τεράστια σιδηροδρομικὰ συμπλέγματα, τὰ τέμνοντα εἰς ἀπειραριθμοὺς ῥόμβους πᾶσαν ἐσχάτην τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐδάφους. Τῶν περιοδικῶν τούτων βοθητῶν ἔργον εἶνε τὸ νὰ θέτωσιν ἠχοῦντα ἢ πυρσοχοροῦντα σήματα ἐπὶ τῶν σιδηρῶν γραμμῶν, τὰ ὅποια ἀναπληροῦσι τοὺς συνήθεις σηματοφόρους, οἵτινες εἶνε ἀράτοι ἐν τῇ ἐσκοτισμένῃ ἀτμοσφαιρᾷ. Τοῦτο σημαίνει μεγάλην δαπάνην εἰς τὰς ἐταιρίας τῶν σιδηροδρόμων διὰ τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸ ὕλικόν, διότι ἕκαστον τῶν σημάτων τούτων τῆς ὀμίχλης κοστίζει περὶ τὰ εἴκοσι λεπτά. Ἄλλὰ προσφάτως ἐπενοήθη νέα μέθοδος σημάσεως πρὸς τοὺς ὁδηγοὺς τῶν ἀτμαμαζῶν ἐν καιρῷ ὀμίχλης· ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀτμαμάξης προσαρτᾶται ἠλεκτρικὸς κωδωνίσκος, μεθ' οὗ συνάπτεται ὄργανόν τι ἐπαφῆς, τὸ ὅποιον ἐνεργεῖ διὰ κινήτης ῥάβδου συνεχομένης μετ' ἕκαστον τῶν σημαντήρων. Ὅταν ἡ μηχανὴ διέρχεται τοιοῦτον σημαντήρα, ἐπαφῆς γινωμένης, ὁ κωδωνίσκος ἤχη· καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κτύπων ἐπὶ τοῦ γόγγου, ὁ μηχανικός ἐννοεῖ ἂν πρέπει νὰ προχωρήσῃ, ἢ νὰ σταματήσῃ. Ἡ συσκευὴ αὕτη ἐνεργεῖ σχεδὸν αὐτομάτως καὶ δὲν παρεμποδίζει τοὺς ὑφισταμένους σημαντήρους τρόπους, ἀρκεῖ ὁ ἐπὶ τῶν σημάτων ὑπάλληλος νὰ τρέχῃ εἰς τοὺς μοχλοὺς τοῦ εὐθὺς ὡς αἰθρίαση ὁ οὐρανός.

Καὶ αὐτὸς τοῦ ἐσυσώρευσε τὰ προσκεφάλαια καὶ τὰ συνεκράτει μετὰ μανίας θηριώδους εἰς τὸ στόμα καὶ τοῦ ἔφραττε τὴν πνοήν, ἐνῶ ὁ συνένοχός του ὁ Πίσσων ἐκράτη στερεῶς τοὺς πόδας τοὺς ἐπαναστατούντας, τοὺς σπαρταροῦντας τοῦ θύματος. Μὲ ὄλον τὸν χεῖμαρρον τοῦ μετέπειτα χυθέντος ὑπ' αὐτοῦ αἵματος ἀκόμη δὲν εἶχε ἀποπλυθῆ ἡ ἀνάμνησις ἐκείνη τῆς πρώτης δολοφονίας. . . .

Καὶ αἴφνης ὁ Γάιος ἀνεκίρησε, ἠνωρθώθη ἔντρομος. Τὸ ἔβλεπε τότε ἀπειλητικόν, κυανωτικόν μετ' ἐσταλμένους, ἐκδικητικούς τοὺς ὀφθαλμούς, τὸ πρόσωπον τοῦ Τιβερίου εἰς τὸ παράθυρον, ἐκεῖ μακρὰν ἐπὶ τοῦ Μισινοῦ—τὸ σκοτεινόν τὸ μέλαν ἐν ἀντιθέσει μετὰ τὰ μάρμαρα τὰ πάλλευκα τὰ στίλβοντα τῆς οἰκοδομῆς.

Ἡ ὄπτασις μετεβάλλετο ἤδη εἰς ἐφιάλτην. Ὁ κόλπος ὅλος ἐνεψυχοῦτο ἀπὸ σκιάς καὶ ἐκ τῶν παραλίῶν ὄλων ἀνήρχετο ἐν παράπονῳ εἰς ἔλεγχος.

Ἐκ τοῦ παλατίου τοῦ αὐστηροῦ ἐπὶ τῶν Βαϊῶν ἐνεφανίζετο ἐκδικήτρια τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἡ μορφή, ἐνῶ καὶ ἀπὸ τῆς Νώλης, ὅπου εἶχε ἀποθάνει, ἐξήρχετο ὁ Αὐγουστος ἀπειλητικὸς καὶ ἡ μορφή τοῦ Τιβερίου ἐπὶ τοῦ Μισινοῦ εἰς τὸ φοβερὸν παράθυρον τοῦ δωματίου τῆς δολοφονίας, τὸν παρετῆρει εἰρωνικὴ καὶ ἀπαίσιος μετ' αἱματηρούς, ἐσταλμένους πάντοτε τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ βραδυποροῦσα σελήνη τὰν ὅποιαν ἐπεκαλεῖτο λάγνως κατὰ τὰς νύκτας τῆς ἀγρυπνίας ὅπως κατέλθη καὶ συμερισθῆ μετ' αὐτοῦ κλίνην ἠδονῆς, ἐκαλύφθη τότε ὑπὸ νέφους μεγάλου, φασματώδους τὸ ὅποιον τῆς ἀπέσβεσε τὴν λάμψιν.

Ὁ Γάιος μετὰ τὴν καρδίαν πάλλουσαν, μετὰ τὴν παραφροσύνην κυριεύουσαν τὸν ἐγκέφαλόν του, μετὰ τὸν οἴστρον τῆς δειλίας καὶ τοῦ φόβου σπαρταρίζοντα ἐντὸς του, ἠθέλησε νὰ φύγῃ, ἀλλ' οἱ κλονοῦμενοι πόδες του ἀντέστησαν.

Ἡ ἀγωνία ἄμετρος τὸν κατελάμβανε. Καὶ αἱ σκιαὶ τῶν τριῶν Καίσαρων, τῶν μόνων προκατόχων του μεγεθυνόμεναι ἐκεῖ εἰς τὸν ἀέρα τὸν σκοτεινόν, ἐφαίνοντο ἀπειλητικαὶ ὡς νὰ τοῦ ἐζήτουν ἀπολογία διὰ τῆς αὐτοκρατορίας τὴν ἐφραύλισιν καὶ τὴν καταστροφὴν. . . .

Μὲ ἐσταλμένους ὀφθαλμούς, ἐκφρων καὶ ἀποπνιγόμενος ὁ αὐτοκράτωρ, παρετῆρει τὸν κόλπον ὀλόκληρον πλημμυρούμενον ὑπὸ μυρίων φασμάτων ἐσπαραγμένων, ὑπὸ τῶν θυμάτων του ὄλων, ὑπὸ ὀλοκλήρου σειρᾶς δυστυχῶν ἀγνώστων, ὑπὸ πτωμάτων ἀπείρων τὰ ὅποια ἀνεδύοντο, ἐξήρχοντο τίς οἶδε πόθεν—ἀπὸ τοῦ Ἀόρνου ἴσως τοῦ δαιμονιῶντος τοῦ ἀπαίσιου, τὸ ὅποιον ἐκεῖ κάτω ἐξέβαλλε ζωηροτέρους τοὺς μαύρους καπνοὺς του. Ἐν τῇ σκοτίᾳ ἡ γέφυρα ὅλη μετὰ τοὺς ἐρυθροὺς στολισμούς τῆς ἐφαίνετο ὡς ποταμὸς αἵματος. . . .

. . . Καὶ πνιγόμενος ὑπὸ ἀγωνίας καὶ πυρετοῦ, ὁ Γάιος Καίσαρ ἐπέσεν ἀναίσθητος, ἐκβάλλων γοερὰν κραυγὴν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΠΟΥΛΟΣ